

הבחירות לרשויות - לסגור חשבון עם העירייה

עיריות רבות משתמשות בארנונה ככלי למשוך או להדיר בעלי עסקים על פי רצונן. עו"ד ירון דגם סבור שעל המצביעים לבחון מדיניות הארנונה של העירייה כשיקול בהחלטה בקלפי

תגיות: ארנונה

עו"ד ירון דגם
יום שלישי, 22 באוקטובר 2013, 10:47

הבחירות הקרובות ברשויות המקומיות הן הזדמנות טובה עבור תושבי הרשויות לשקול את אופן התנהלות העירייה בכל הנוגע לשימוש בסמכותה בארנונה ככלי ליישום מדיניות כלכלית עירונית, והאם העלאת החריגות בארנונה משמשות למימון הגירעון בתקציב באמת מתאימות לקצב הפיתוח העירוני, או שמא אינן מוצדקות.

ארנונות וציידים

אמנם, הטלת צו המסים, הקובע את הסיווגים והתעריפים הוא בסמכות מועצת העיר, אך מאז שנת 1986 מוגבלות בחוק סמכויות אלו, בכל הנוגע לביצוע שינויים והעלאות תעריפים. בשל כך כאשר מבקשים להשתמש בארנונה ככלי להנחלת מדיניות עירונית, כגון הגירה חיובית, פיתוח אזורים מסוימים ומימון פרויקטים מיוחדים, בפני העירייה עומד מכשול בדמות "אישור שרים" – שיקול דעת שרי הפנים והאוצר שיש בהם לבטל החלטות מועצת העיר.

מדיניות נפוצה אצל הרשויות לצורך פיתוח אזורים מסוימים היא משל 'ארנבת וציידים' – העירייה, תמורת ארנונה מופחתת מפתה, מפעל או מרכז קניות להקים משכנו באזור מסוים שהיא חפצה ביקרו, וזה כבר מושך אחריו עסקים ומפעלים אחרים. דוגמא מפורסמת ומוצלחת היא של "איקאה"

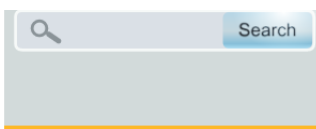

במקביל, ההעלאות הסיטונאיות בתעריפי הארנונה בשנים האחרונות מחיבות את הממשלה לשקול האם מובדק לאפשר לרשויות סמכות מלאה ועצמאית לניהול תקציבן (צילום: דרור עינב)

בתניה, אשר שינתה לחלוטין את כל אופיו של אזור התעשייה פולג. שיטה רווחת אחרת, היא מתן הטבה לאוכלוסייה מסוימת באזור מסוים. כך פעלה עיריית חיפה, במטרה לחדש את העיר התחתית, באמצעות הטבת ארנונה מיוחדת למוסדות אקדמיים בתקווה כי הללו ימשכו סטודנטים לגור בסמיכות וכמוהם גם עסקים

מסעדות ונותני שירותים.

מנגד, ניתן לראות גם מהלכים שמטרתם להדיר עסקים מסוימים. עיריית נשר קבעה שיעור ארנונה למפעלים מזהמים בשיעור הגבוה ב 50% ממפעלים אחרים בתקווה כי הללו יבחרו לפעול במקום אחר וגם כסוג של פיצוי לתושבים על זיהום האוויר. עיריית הרצליה, ביקשה לפתור מצוקת חנייה באזור התעשייה בכך שהטילה "קנס" על אלו שמחזיקים בשטחי חנייה פרטיים, בדמות ארנונה בשיעור כפול מזה המוטל על חניון ציבורי.

לעיתים הרשויות המקומיות משתמשות בארנונה ככלי "לסגירת המינוס בבנק". התנהלות תקציבית לא אחראית, מביאה לגירעון והעירייה מבקשת לממן אותו בהעלאת ארנונה חריגה. בשנים האחרונות, זיהינו מגמה בקו עולה תלול של בקשות לערוך שינויים בצו הארנונה והעלאות חריגות – כך בשנת 2012 קרוב ל 50% מהרשויות המקומיות הגישו בקשות מעין אלו. הגדילה לעשות, עיריית פ"ת, אשר העלתה את הארנונה בשיעור של 5% מעבר לשיעור המותר, חרף העובדה שתעריפי הארנונה שלה הם מן הגבוהים בארץ, עניין שהובא לדיון בפני בג"צ. המצב הקיים, בו רשויות המבקשות לערוך שינויים בצווי הארנונה (בכפוף אמנם לאישור השרים) מזיק הן לתושבים ועל משרד הפנים, האחראי על קביעת המדיניות, לשנות את השיטה הקיימת.

היום נערכות הבחירות לרשויות המקומיות. הניסיון מלמד שבחלק גדול מהמקרים יבחר ראש העיר המכהן. זו ההזדמנות של התושבים ושל בעלי העסקים לבחון האם עליות הארנונה בעירם הייתה מוצדקת. "ביום הדין" התנהלות העירייה תעמוד למבחן הבחור שיחליט האם ראוי ראש העיר להמשיך בתפקידו.

במקביל, ההעלאות הסיטונאיות בתעריפי הארנונה בשנים האחרונות מחיבות את הממשלה לשקול האם מוצדק לאפשר לרשויות סמכות מלאה ועצמאית לניהול תקציבן או שמא יש מקום להקשחת המדיניות הנוכחית, בו לא תינתנה אפשרות לרשויות המקומיות אפשרות לבצע שינויים או העלאות חריגות ויהיה עליהן לפעול עם מסגרת התקציב הקיימת. בין כך ובין כך, יעלם חוסר הודאות בו מצויים התושבים וגם הם ינלו לכלכל צעדיהם בהתאם.

עו"ד ירון דגם שותף במשרד עו"ד בן אליעזר העוסק במיסוי עירוני